

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 31/2024-16

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej Advokátska kancelária Juristi s.r.o., Krivá 3, Košice, proti postupu Mestského súdu Bratislava IV v konaní sp. zn. B3-21C/50/2021 takto

r o z h o d o l :

- Postupom Mestského súdu Bratislava IV v konaní sp. zn. B3-21C/50/2021 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
- Mestskému súdu Bratislava IV **p r i k a z u j e** v konaní sp. zn. B3-21C/50/2021 konať bez zbytočných prietahov.
- Sťažovateľke **p r i z n á v a** finančné zadosťučinenie **1 000 eur**, ktoré je Mestský súd Bratislava IV **p o v i n n ý** zaplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
- Mestský súd Bratislava IV **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľke trovy konania **693,81 eur** a zaplatiť ich jej právnomu zástupcovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
- Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 9. januára 2024 domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom mestského súdu, na ktorý prešiel výkon súdnictva z Okresného súdu Bratislava III, v jej civilnom

spore. Sťažovateľka žiada mestskému súdu prikázať konať bez zbytočných prieťahov s tým, že jej bude priznané finančné zadosťučinenie 3 000 eur.

II.

2. Sťažovateľka sa žalobou zo 16. júna 2021 domáha proti dvom žalovaným, aby sa vo verejnom a mediálnom priestore zdržali nepravdivých a tendenčných vyhlásení, za doterajšie vyhlásenia sa jej verejne ospravedlnili a zároveň jej zaplatili 10 000 eur ako náhradu nemajetkovej ujmy. Okresný súd v konaní nevykonal žiaden úkon. Uznesením mestského súdu z 25. septembra 2023, ktoré bolo sťažovateľke doručené 16. októbra 2023, bola sťažovateľka vyzvaná na upresnenie žalobného návrhu. To aj obratom urobila. Následne v novembri 2023 bola vyzvaná na zaplataenie súdneho poplatku, ktorý rovnako obratom zaplatila. Mestský súd uznesením zo 14. decembra 2023 vyzval žalovaných na vyjadrenie k žalobe. Žalovaní sa k žalobe vyjadrili 2. februára 2024 a toto vyjadrenie bolo vo februári 2024 doručené sťažovateľke.

III.

3. Sťažovateľka zdôrazňuje, že konanie trvá dva a pol roka, za ktoré mestský súd urobil len dva úkony. Konanie je v podstate na úplnom začiatku. Výzva na odstránenie väd žaloby, ktorá spočívala v požiadavke presného znenia požadovaného ospravedlnenia, ako aj výzva na úhradu súdneho poplatku za podanú žalobu sú rutinné procesné úkony. Zdôrazňuje, že konanie nie je zložité a patrí do bežnej agendy súdov. Sťažovateľka pritom cituje z rozhodnutí ústavného súdu. Výšku finančného zadosťučinenia odôvodňuje tým, že v spore ide o ochranu jej osobnosti ako osoby v staršom veku, do ktorej bolo zasiahnuté medializovanými výrokmí žalovaných s tým, že postupom súdu sa oslabuje jej viera v spravodlivé konanie.

4. Mestský súd vo vyjadrení k ústavnej sťažnosti opísal svoje úkony z roku 2023 a uviedol, že po období nečinnosti už koná plynule.

IV.

5. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty. K odstráneniu tohto stavu dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04). Porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov sa skúma s ohľadom na okolnosti prípadu z pohľadu (i) právnej a faktickej zložitosti veci, (ii) správania účastníka a (iii) postupu súdu (I. ÚS 41/02). Okrem toho sa prihliada aj na význam sporu pre sťažovateľa (II. ÚS 32/02).

6. Konanie o ochranu osobnosti s náhradou nemajetkovej ujmy je bežnou súčasťou rozhodovacej agendy všeobecných súdov. Vec nemožno hodnotiť ako nadmerne právne a ani fakticky zložitú. V správaní sťažovateľky neboli zistené skutočnosti, ktoré by vplývali na dĺžku konania. Skutočnosť, že sťažovateľka neuviedla presné znenie požadovaného ospravedlnenia, nemala podstatný vplyv na priebeh konania. Sťažovateľka sa žalobou domáha práva na ochranu osobnosti, do ktorého malo byť zasiahnuté verejnými výrokmí žalovaných, ktoré boli medializované prostredníctvom masmédií s celoštátnou pôsobnosťou. Konanie je preto pre sťažovateľku významné.

7. V konaní o žalobe sťažovateľky okresný a následne mestský súd viac ako dva roky nekonali a neurobili rutinné a celkom jednoduché úkony smerujúce k doplneniu žaloby a zaplateniu súdneho poplatku. Prvý úkon v konaní mestský súd vykonal až po 27 mesiacoch, čo viedlo k tomu, že konanie o žalobe sťažovateľky trvá 32 mesiacov bez toho, aby bolo vôbec nariadené pojednávanie. Hrubá nečinnosť okresného súdu trvajúca 27 mesiacov je v rozpore s namietanými ústavnými právami sťažovateľky. Úlohou súdu je zabezpečiť taký procesný postup, aby bol čo najskôr odstránený stav právnej neistoty sťažovateľky. Tomu však nezodpovedá vyše dvojročná nečinnosť súdu. Preto bolo podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ústavnej sťažnosti vyhovené a vyslovené, že postupom mestského súdu došlo k porušeniu ústavných práv sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a prejednanie jej veci v primeranej lehote. Keďže konanie stále prebieha, bolo podľa čl. 127 ods. 2 ústavy mestskému súdu prikázané, aby vo veci konal bez zbytočných prietáhov.

8. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušenia základného práva (IV. ÚS 210/04). Tak je to aj v tomto prípade, v ktorom rozhodujúcim faktorom pri zistení porušenia základných práv sťažovateľky bola neospravedliteľná nečinnosť okresného súdu. S prihliadnutím na doterajšiu dĺžku konania, správanie sťažovateľky, význam sporu pre sťažovateľku a postup súdu bolo sťažovateľke podľa čl. 127 ods. 3 ústavy priznané finančné zadosťučinenie 1 000 eur s tým, že vo zvyšnej časti návrhu nebolo vyhovené.

V.

9. Zistené porušenie ústavných práv sťažovateľky odôvodňuje to, aby jej ústavný súd podľa § 73 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov priznal náhradu trov konania, ktoré jej vznikli právnym zastúpením a ktorých výška 693,81 eur bola určená podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. To za prevzatie a prípravu zastúpenia v roku 2023 predstavuje 221,19 eur a za podanie ústavnej sťažnosti v roku 2024 356,98 eur. K tomu treba pripočítať náhradu podľa § 16 ods. 3 vyhlášky (12,52 eur a 13,73 eur) Takto určenú čiastku 578,17 eur treba vzhľadom na to, že advokát sťažovateľky je platcom dane z pridanej hodnoty, zvýšiť o túto daň v čiastke 115,64 eur. K tomu bolo pristúpené aj napriek tomu, že sťažovateľka si náhradu trov konania vyčíslila len na 530,86 eur, keď nepostrehla, že od začiatku roka 2024 bola zmenou § 11 ods. 3 vyhlášky základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby vo veciach zastupovania pred ústavným súdom zvýšená zo šestiny na štvrtinu výpočtového základu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. marca 2024

Robert Šorl
predseda senátu